

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 578
din 13.10.2014

Dosar nr: 261/2014

Petiția nr: 2761/17.04.2014

Petenți: G. J., G. M., G. N., K. I., F. C., V. C., T. I., T. J.-T., G. Z., V. S., N. G.-L.,
V. E.-K., K.-T. J.-G., D. K. E., D. A., V. A., V. M., B. I., F. B., F. Á. și P. M.

Reclamat: Guvernul României, Secretariatul General al Guvernului

Obiect: discriminare pe criteriu religios prin emiterea O.U.G. nr. 114/2013

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul procedural al petentelor

- 1.1.1. G. J., jud. Covasna
- 1.1.2. G. M., jud. Covasna
- 1.1.3. G. N., jud. Covasna
- 1.1.4. K. I., jud. Covasna
- 1.1.5. F. C., jud. Covasna
- 1.1.6. V. C., jud. Covasna
- 1.1.7. T. I., jud. Covasna
- 1.1.8. T J.-T., jud. Covasna
- 1.1.9. G. Z. , jud. Covasna
- 1.1.10. V. S. jud. Covasna
- 1.1.11. N. G.-L., jud. Covasna
- 1.1.12. V. E.-K., jud. Covasna
- 1.1.13. K.-T. J.-G., jud. Covasna
- 1.1.14. D. K. E., jud. Covasna

- 1.1.15. D. A., jud. Covasna
- 1.1.16. V. A., jud. Covasna
- 1.1.17. V. M., jud. Covasna
- 1.1.18. B. I., jud. Covasna
- 1.1.19. F. B., jud. Covasna
- 1.1.20. F. Á., jud. Covasna
- 1.1.21. P. M., jud. Covasna

I. 2. Numele și sediul reclamațiilor:

1.2.1. **Secretariatul General al Guvernului României**, mun. București, Piața Victoriei nr. 1.

1.2.2. **Secretariatul de Stat pentru Culte**, mun. București, str. Nicolae Filipescu nr. 40, sector 2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenții consideră că minoritatea maghiară este supusă unei discriminări pe criteriu religios prin emiterea O.U.G. nr. 114/2013, în virtutea căreia a fost atribuit Episcopiei Ortodoxe Române a Covasnei și Harghitei a complexului Hotelier *Bradul* din Covasna.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicat (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate (filele 14 - 35 din dosar) pentru data de 03.06.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.), respectiv petenții prin adresa nr. 2.761/20.05.2014, reclamatul prin adresa nr. 3.547/20.05.2014.

3.3. La audierea din 03.06.2014 părțile nu s-au prezentat.

3.4. Prin adresa nr. 4.277/20.06.2014 (fila 46 la dosar) s-au solicitat primului reclamat lămuriri cu privire la atribuirea de imobile pentru fiecare cult religios recunoscut legal în România, pe perioada ultimilor 5 ani.

3.5. Prin adresa nr. 5.421/07.08.2014 s-au comunicat petenților punctele de vedere ale reclamațiilor (filele 57 – 72 din dosar).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petenților

4.1.1. Petenții, prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu **nr. 2761/17.04.2014** (filele 1 – 7 din dosar), solicită constatarea săvârșirii de către Guvernul României a unei discriminări față de minoritatea maghiară, respectiv bisericile aparținând acestei minorități, precum și obligarea reclamatului la anularea O.U.G. nr. 114/2013 privind modificarea titularilor dreptului de administrare a unor imobile aflate în domeniul public și privat al statului.

Petenții anexează la memoriu următoarele:

- O.U.G. nr. 114/2013 publicată în M.Of. nr. 835 din 24.12.2013;
- Anexa 3 la O.U.G. nr. 101/2011 cu lista imobilelor din domeniul privat al statului, alături de administrarea Regiei Autonome Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat și a imobilelor proprietate proprie, propuse în vederea vânzării.

4.1.2. Concret, petenții reclamă încălcarea Constituției României și a Legii nr. 489/2009 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor prin transmiterea imobilului Complexului Hotelier Bradul din Covasna Episcopiei Ortodoxe Române a Covasnei și Harghitei, fără ca acesta să aibă o destinație religioasă. Astfel, prin sprijinirea Bisericii Ortodoxe, au fost defavorizați în mod voit cetățenii români de naționalitate maghiară din Covasna (populație majoritară în această localitate), respectiv cultele la care aceștia aparțin.

4.1.3. Petenții consideră că adoptarea O.U.G. nr. 114/2013 a fost ilegală, fără a fi motivată din punct de vedere al urgenței, cu indicarea justificării situației excepționale care a determinat la recurgerea la această modalitate de reglementare și fără a se recurge la consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, astfel cum prevede art. 2 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

4.1.4. Prin urmare, O.U.G nr. 114/2013 crează, în opinia petenților, o situație discriminatorie la adresa celorlalte culte religioase recunoscute de lege, a cultelor religioase istorice care nu și-au redobândit bunurile imobile deținute în întregime, de care au fost deposedate în mod abuziv pe perioada regimului comunist și pentru care se află numeroase dosare pe rolul instanțelor de judecată naționale și internaționale.

4.1.5. Petenții sunt de părere că adoptarea acestui act normativ s-a făcut nu doar cu nesocotirea prevederilor legale naționale și comunitare, cât și cu igorarea totală a componenței etnice și a apartenenței religioase a populației din zonă, care, conform datelor statistice cuprinde dintr-un total de 206261 de persoane, 24,54% sunt români, 75,14% sunt maghiari, iar din punctul de vedere

al religiei, 35,8% din populație sunt aparținători ai religiei romano – catolice, 33% aparținători ai cultului reformat, 21,2% ortodoxi, iar 2,3% penticostali.

4.1.6. Prin urmare, petenții consideră că s-a încălcat în mod voit egalitatea de drepturi conferită de lege cultelor religioase recunoscute legal în România (respectiv dreptul de proprietate, dreptul al libertatea de gândire, conștiință și religie, drepturile economice, sociale și culturale în special), întrucât nu există religie de stat în România, Statul fiind neutru față de orice credință religioasă.

4.1.7. Prin adresa nr. 5.637/20.08.2014 (filele 73 – 90 la dosar), petenții mențin cele arătate prin memoriu, subliniind în plus faptul că afectarea libertății religioase este accentuată și prin procesul lent de rezolvare a problemei restituirii proprietăților bisericilor supus persecuției pe perioada comunismului, în urma căruia au fost restituite abia 30% din proprietăți, fapt confirmat și prin Raportul instrnațional privind libertatea de religie întocmit de Departamentul de Stat S.U.A.

4.1.8. Reclamații precizează că, în conformitate cu prevederile art. 15, 250 alin. 1 pct.3 din Legea nr. 571/2013, cultele religioase sunt scutite de la plata impozitului pe venit, respectiv a impozitului pe imobile, astfel că, urmare a trecerii imobilului în cauză Episcopiei Ortodoxe Române a Covasnei și Harghitei prin Secretariatul de Stat pentru Culte, chiar Consiliul Local Covasna are de pierdut, fiind lipsit de impozitele și taxele generate e imobilul în cauză.

4.1.9. Raportat la punctul de vedere formulat de primul reclamat, petenții consideră că însăși atitudinea Guvernului de a adopta această Ordonanță, cu încălcarea normelor legale în vigoare, cu o evidentă diferență de tratament aplicatp Bisericii Ortodoxe Române reprezintă o încălcare a normelor interne și internaționale.

4.1.10. Petenții reiterează faptul că adoptarea O.U.G. nr. 114/2013 a avut loc cu încălcarea dispozițiilor Legii cultelor, cu ignorarea aspectelor care țin de numărul credincioșilor aparținători altor culte decât cel ortodox, de populația de etnie maghiară majoritară în Covasna.

4.2. Susținerile primului reclamat

4.2.1. Reclamatul, prin **Adresa nr. 15A/2174/CA/28.05.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 3.767/29.05.2014** (filele 38 – 41 din dosar) arată că, în conformitate cu prevederile O.G. nr. 137/2000, precum și raportat la principiile enunțate de instanțele europene (potrivit cărora diferența de tratament devine discriminare când se induc distincții între situații analoage sau comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă), pentru a fi în prezența unei discriminări, trebuie să existe două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fie diferit, condiție ce nu a fost probată și nici evidențiată în cauză. Astfel că, nu oricare diferență de tratament are, în mod automat, semnificația încălcării acesteia.

4.2.2. Prin urmare, reclamatul consideră că nu se întrunesc elementele constitutive ale discriminării, iar în virtutea prevederilor din O.G. nr. 137/2000 (art. 19), precum și din H.G. nr. 1194/2001 (art. 2 alin. 1, lit. d) și g) care fac referire la activitatea C.N.C.D. de colaborare cu autoritățile publice competente, în vederea armonizării legislației naționale cu normele internaționale, pe baza unui dialog, C.N.C.D. nu se poate subroga în drepturi altor autorități sau instituții publice și să cenzureze din punct de vedere al legalității, activitatea acestora ori să oblige pe acestea la inițierea / aprobarea (sau dimpotrivă anularea) a unor norme legale, în speță, în domeniul modificării titularilor dreptului de administrare a unor imobile aflate în domeniul public și privat al statului.

4.2.3. Reclamatul precizează că actul normativ în vigoare a fost adoptat cu respectarea dispozițiilor legale aplicabile și a normelor de competență conferite de lege emitentului, astfel că reglementările conținute nu pot aduce vreo vătămare în drepturile reclamaților.

4.2.4. În plus, cenzurarea actelor normative, în funcție de natura lor (legi, ordonanțe și hotărâri de Guvern) revine în competența exclusivă a Curții Constituționale, prin exercitarea rolului său de control *a priori* sau *a posteriori* (în condițiile art. 146 din Constituție), fie a instanțelor judecătorești (art. 126 din Constituție).

4.2.5. În acest sens, reclamatul completează că solicitarea petenților de anulare a O.U.G. nr. 114/2013 face și obiectul cererii de chemare în judecată a Guvernului României în dosarul nr. 205/64/2014 aflat pe rolul Curții de Apel Brașov, cu termen la data de 02.06.2014.

4.2.6. Concluzionând, reclamatul consideră că necesitatea sprijinirii Bisericii Ortodoxe Române, instituție fundamentală a statului român, cu un rol esențial în apărarea identității naționale a poporului român, nu constituie o măsură discriminatorie, în sensul O.G. nr. 137/2000.

4.2.7. Urmare a solicitării C.N.C.D. cu nr. de înregistrare 4.277/20.06.2014, reclamatul formulează răspunsul cu nr. 15A/2174/CA/02.07.2014, înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 4.599/03.07.2014 (filele 47 – 54 la dosar), prin care subliniază că petenții nu au probat afirmațiile din memoriu.

4.2.8. Raportat la prevederile Legii nr. 486/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, precum și ale H.G. nr. 44/2013, reclamatul precizează că solicitarea C.N.C.D. a fost redirecționată către cel de-al doilea reclamat, această instituție primind dreptul de administrare a imobilului în discuție, Complexul hotelier *Bradul* de la Regia Autonomă *Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat* prin dispozițiile legale criticate.

4.2.9. Reclamatul dorește să sublinieze confuzia pe care petenții o fac cu privire la efectele dispozițiilor art. 4 – din O.U.G. nr. 114/2013, imobilul în discuție nefiind "acordat" sau "transmis" Episcopiei Ortodoxe Române a Covasnei și Harghitei, deși din analiza dispozițiilor criticate reiese că imobilul Complex hotelier *Bradul* a rămas în proprietatea privată a statului, recând doar din

administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte.

4.2.10. Prin urmare, solicitarea C.N.C.D. nu poate clarifica existența unor situații analoage sau comparabile, astfel că nu pot fi utilizate în operațiunea de evaluare a existenței unei discriminări în cauză.

4.3. Susținerile celui de-al doilea reclamat

4.3.1. Prin adresa nr. 1163/09.07.2014, înregistrată la C.N.C.D. cu nr. 4.894/15.07.2014 (filele 55 – 56 la dosar), cel de-al doilea reclamat formulează răspuns la solicitarea C.N.C.D., adresată primului reclamat și redirecționată de către acesta către cel de-al doilea reclamat, precizând că această instituție gestionează exclusiv imobilele aflate în domeniul public sau privat al statului, înscrise în administrarea sa și atribuite în folosința gratuită a unităților de cult din cadrul cultelor religioase recunoscute din România.

4.3.2. Astfel, în perioada 2009 – 2014, din domeniul public / privat al statului au fost atribuite prin H.G. un număr de cinci imobile în administrarea Secretariatului de Stat pentru Culte și folosința gratuită a unităților de cult.

4.3.3. Reclamatul anexează un înscris cu datele de identificare ale celor 5 imobile beneficiarul în toate cele 5 cazuri fiind Biserica Ortodoxă Română.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că prin **O.U.G nr. 114/2013** anumite imobile au trecut în folosința Bisericii Ortodoxe Române.

5.2. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D., invocată de părțile reclamate, având în vedere **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale, care stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art. 16 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art. 18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art. 19 alin. (1) lit. c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art. 2 alin. (3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, a alin. (3) la art. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate

dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art. 16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.3. Având în vedere faptul că instanțele judecătorești au anulat **Hotărârea nr. 426/21.12.2010** a C.N.C.D. în care Colegiul director a admis excepția de necompetență materială a C.N.C.D. pe baza **Deciziei nr. 997/2008** a Curții Constituționale, arătând că C.N.C.D. „a refuzat să își exercite competențele legale (el fiind singurul organism cu astfel de atribuții, în materie de discriminare), respectiv să soluționeze cererea cu care fusese investit, făcând o eronată interpretare a deciziei nr. 997/2008 a Curții Constituționale” (**Sentința nr. 32/30.01.2012** a Curții de Apel Ploiești, devenită irevocabilă prin **Decizia nr. 5060/18.04.2013** a Înaltei Curți de Casație și Justiție), Colegiul director emite un punct de vedere privind problema sesizată. Emiterea punctelor de vedere, inclusiv privind normele juridice cu caracter de lege, nu este obligatorie doar din prisma deciziilor instanțelor judecătorești, dar este în concordanță și cu prevederile **O.G. nr. 137/2000**, care stabilesc următoarele aspecte relevante:

„Art. 16

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Art. 17

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngăduită sau influențată de către alte instituții ori autorități publice.

Art. 18

(1) Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

(2) Consiliul elaborează și aplică politici publice în materia nediscriminării. În acest sens, Consiliul va consulta autoritățile publice, organizațiile neguvernamentale, sindicatele și alte entități legale care urmăresc protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.”

Punct de vedere:

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

1. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

A da spre folosință imobile, în mod gratuit, exclusiv Bisericii Ortodoxe Române, reprezintă în mod evident o diferențiere.

Argumentarea reclamațiilor, conform căreia Biserica Ortodoxă Română ar fi într-o situație diferită față de alte culte este în totală contradicție cu principiul separației dintre stat și culte, cu prevederile constituționale și cu prevederile **Legii nr. 489/2006**.

Reclamații afirmă că Biserica Ortodoxă Română este o instituție fundamentală a statului român.

Constituția României, la art. 29 alin. 3, stabilește: *„Culte religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii”*, la care alin. 5 mai adaugă: *„Culte religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.”*

Legea nr. 489/2006, la art 9 alin. 1 și 2 prevede: *„În România nu există religie de stat; statul este neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee. Cultele sunt egale în fața legii și a autorităților publice. Statul, prin autoritățile sale, nu va promova și nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări față de vreun cult.”*

În consecință, afirmația *„Biserica Ortodoxă Română este o instituție fundamentală a statului român”* contravine principiilor constituționale și prevederilor **Legii nr. 489/2006**. Biserica Ortodoxă Română, ca orice alt cult recunoscut de lege, este autonomă față de stat, statul având obligația de a rămâne neutru față de acest cult, de a nu-l favoriza și de a nu-i acorda privilegii.

Reclamații mai afirmă că Biserica Ortodoxă Română are un rol esențial în apărarea identității naționale a poporului român.

Pe de o parte și alte culte pot revendica rolul esențial al apărării identității naționale (spre exemplu Biserica Unită cu Roma, Greco-Catolică), pe de altă parte conform **Constituției României**, art. 4 alin. 2, *„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine social”*.

Astfel, Biserica Ortodoxă Română este un cult ca toate celelalte culte recunoscute din România, având un rol la fel de important în societate ca și celelalte culte recunoscute de lege. În concluzie, statul are obligația de a trata în mod identic Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte recunoscute de lege, în caz contrar se realizează o diferențiere.

2. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între diferențiere și criteriu trebuie să existe un raport de cauzalitate.

În mod evident diferențierea s-a realizat între Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte, existând și raport de cauzalitate, ceea ce reiese clar din motivarea reclamațiilor, conform căreia bunurile imobile au fost date în folosința Bisericii Ortodoxe Române, considerată a fi instituție fundamentală a statului, cu rol esențial în apărarea identității naționale a poporului român.

3. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

Dreptul atins este dreptul de a folosi respectivele bunuri imobile, dar și libertatea religioasă, care include dreptul la un tratament egal al cultelor (conform **Legii nr. 489/2006**, art 9 alin. 1 și 2). Se poate invoca inclusiv dreptul la demnitate, grantat de **Consituția României** (art. 1 alin. 3). Art. 15 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, [...] acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*” A afirma despre Biserica Ortodoxă Română că este o instituție fundamentală a statului român care are un rol esențial în apărarea identității naționale a poporului român, prin urmare trebuie să i se atribuie anumite bunuri mobile de urgență, întrucât „*neadoptarea măsurilor propuse prin prezenta ordonanță de urgență va genera efecte negative, concretizate în neîndeplinirea rolului și funcțiilor unor instituții de bază ale statului român*”, este un comportament manifestat în public care crează o atmosferă ostilă față de persoanele de altă religie decât cea ortodoxă română.

În consecință, considerăm că preambulul **O.U.G. nr. 114/2013** conține elemente discriminatorii, ce contravin prevederilor **O.G. nr. 137/2000**; totodată și practica de a acorda spre folosință bunuri imobile în mod exclusiv unui singur cult, și nu și altor culte, în mod proporțional, dacă există cereri în acest sens, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**. Pentru a evita discriminarea, imobilele în cauză, aflate în proprietatea Secretariatului de Stat pentru Culte, ar trebui oferite nu spre utilizarea exclusivă de către un singur cult, ci spre utilizarea alternativă a tuturor cultelor recunoscute de lege.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D., conform **Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale;

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Secretariatului de Stat pentru Culte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 21.10.2014

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: C.M.I. (I-IV)

H.I. (V-VII)